

Veszedelemes példa

Számtalan alkalommal tettük szavá azt a tényt és mindenkor a legjobb lelkeismeretünk szerint hangsúlyoztuk, hogy a nagyközönség elérkezett a köztelherviselés végső határára, hol Irva vagyon: eddig és ne tovább! Am ugyanannyiszor jelentett különvéleményt az adóhivatal, a pénzügyigazgatóság, az állam s mi egyre szegényebbek lettünk a tovaszálló esztendők során.

Az állam azonban rájött, hogy sokáig ez így nem mehet tovább. A pénzügyminiszter is belátta már, hogy a gazdasági viszonyok leromlása, a kereseti lehetőségek minimálisra történt lecsökkenése lehetetlenné teszi a megélhetés gondjaival amugy is nehezen küzködő tömegek újabb fokozott igénybevételét. A közterhek viselőinek nyomora nyilvánvaló minden gondolkozó tényező előtt és ez a bevallott, vagy be nem vallott nyomor nem bír el újabb megterhelést. Annál meglepőbb tehát, hogy ezekben a kritikusan komoly időkben emeli fel 25 százalékkal tagjainak adóját az aradi zsidó hitközség.

Szerencsétlen gondolatnak kell tartanunk ezt a koncepciót, amely egy tekintélyteljes erkölcsi közösség vezetőségét — ha nemes célok és intézmények létének biztosítása érdekében is — arra ragadja, hogy újabb terhekkel kísérelje megnyomorítani mindazokat, akik a közösség kötelékébe tartoznak. Ha el is tekintenénk attól a tényről, amely arról tanuskodik, hogy ez a bevallott emelés a gyakorlatban a 25 százalékot jóval felülhaladja, akkor semmi komoly megértést nem látszik tanúsítani tagjai súlyos anyagi helyzete iránt. Azonban számos adott esetben meggyőződést szerezhettünk róla, hogy a hitközség képviselő-testülete 40, 60, sőt százszázalékos adóemeléseket is megkísérelt az új adókitételeknél, szabad egyéni becslése szerint, melyekhez csupán annyit fűz indokolásképpen, hogy „aránytalanságot szüntett meg, a legnagyobb körültekintéssel és a legigazságosabban.”

Senkisémmé vádolhat meg bennünket azzal, hogy egy kisebbségi felekezet közösségének anyagi forrása ellen lépünk akcióra, amikor kötelességünk tiltó szavunkat felemelni az ilyen közteher-emelések ellen. Éppen ellenkező tendenciával: a legyengült teherbírásu kisebbségi, felekezeti tömegek érdekének védelmében emelünk vétőt minden felekezeti adóemelés ellen, mint ahogyan tiltakozunk és tiltakozni fogunk minden körülmények között, minden emelés ellen, amely újabb terhekkel kívánja súlyosbítani mindennapi életünk amugy is eléggé nehéz financiát. Azt valljuk, hogy az állami adókitételek idején veszedelemes példát próbál statuálni az aradi zsidó hitközség azzal a kalkulációval, amely a polgárok megnövekedett anyagi teherbíráásával számol helytelenül és indokolatlanul és arra számít, hogy a mai viszonyok között rábírhata tagjait, hogy a magasabb adó megfizetésével megnövekedett keresetükről tegyenek önkéntes, de hamis vallomást.

Meg vagyunk győződve róla, hogy a felekezeti közösség koncepciózus vezetősége fog találni kevésbé kézenfekvő, de feltétlenül indokoltabb megoldást nagyértékű szociális és jóléti intézményeinek további fenntartására az emelt és ilyen mértékben sokszorozott mennyiségű adók kivételének formájánál. A terhek áthárításának ilyen primitív technikáin már túl vagyunk valamennyien s a tapasztalásunkat ezerféle réven és vámon mindnyájan drága pénzzel megfizettük. Azzal a pénzzel, ami ma az élet minden területén a feltétlenül szükséges mértékű is jóval sivarabb mennyiségben cirkulál és amely nem bírja el sem az állam, sem a magános közösségek emelési törekvéseit.

Nincs már akadálya a kölcsönnek

A perfektuálás órák kérdése — Popovici pénzügyminiszter szombaton hazaérkezik — Kik jegyzik a kölcsönt — Anglia tartózkodó magatartása — Pénzügyi szakértő ellenőr jön Romániába

Bucurestiből jelentik: Az Epoca értesülése szerint Popovici pénzügyminiszter ma bizalmas jellegű táviratot küldött Mironescu miniszterelnöknek, amelyben azt az örvedetes hírt közölte, hogy a kölcsön realizálása elől az utolsó akadályok is elsimultak és ő a szombati Orient-expresssel már haza is tér.

Az Adeverul is hosszabb cikkben foglalkozik a kölcsön kérdésével és arról több érdekes részletet közöl. A cikk szerint

a kölcsön perfektuálása már ugyszólván csak órák kérdése.

A lap felemlíti azt is, hogy Popovici eredetileg 23—25 millió kölcsönt akart létrehozni, kedvező tárgyalásai azonban már most oda jutottak, hogy eddig 30—32 millió dollár lekötése sikerült. Ebből 16 milliót a francia piac, 8 milliót Kreuger, 4 milliót az Amerikai National City, 1 és fél milliót egy holland tőkecsoport, fél milliót egy svájci érdekeltség és ugyancsak fél milliót a román pénzpiac jegyezte. A kölcsöntárgyalások során kellemes felütést kelt, hogy Amerika szívesen részt vesz a kölcsönben, viszont

kellemetlenül hatott Anglia tartózkodó magatartása és kimaradása.

A holland tőkeérdekeltség részvételét a Begacsatorna vitás ügyének elintézésétől teszi függővé.

Popovici ezenkívül reméli, hogy újabb kölcsön kibocsátása is sikerülni fog és ez esetben 10—12 millióval több jutna a deficit rendezésére és a különböző beruházásokra. Ezenkívül remény van arra is, hogy az utépitési kölcsönt is rövidesen folyósítják. Tekintettel arra, hogy a román stabilizációs értékpapírok már két napja emelkedő tendenciát mutatnak a külföldi piacokon, szakkörök szerint optimizmussal lehet a kölcsöntárgyalások utolsó fázisát kísélni. A kibocsátás árfolyama 86—88 lesz, ebből 5 százalék még lejön comissio és adó fejében.

Már az is megállapítást nyert — tudja az Adeverul, — hogy a kormány mire fogja a kölcsön összegeit fordítani.

Az előre való meghatározást a francia kormány kívánta

és azt a pénzügyminiszter garantálta is. Győzőtt a külföld ama álláspontja is, hogy az országba ismét pénzügyi szakértő-ellenőr jön. A kormány hozzájárult a külföldi ilyenirásu követeléséhez.

CUZA: „Mi lesz, ha egyszer zsidó bíróság elé kerülök?”
Az antiszemita vezér parlamenti kijelentése szerint az állam presztizsét zsidó bíróságok veszélyeztetik
Interpelláltak a szászok a kormányzóságok nyelvrendeletének törvényellenes tendenciája miatt — Kétségbevonhatatlan, hogy Pop C. István volt a gyulafehérvári gyűlés elnöke

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén Dan Zaharia panaszkodik, hogy mindenki ügyes-bajos dolgaival a képviselőket terheli és olyan dolgok elintézését kéri tőlük, ami egyébként a hatóságok hatáskörébe tartozna. Nem tudja ennek okát és szükségesnek tartaná ezt a rendszert megszüntetni. Marza a vasúti Cassa Munciinál elkövetett visszaéléseket teszi szavá és információt kér azokról. Raducanu közlekedésügyi miniszter kijelenti, hogy ezeknek a dolgoknak a felelevenítése tisztára annak a rágalomhadjáratnak egy része, amelyet a kormány ellen indítottak. Ezek a visszaélések nem a jelenlegi kormány alatt történtek, hanem még az azelőtti kormányok idejére vezethetők vissza, ellenben csak most fedezték azokat fel. A visszaéléseket azok a lapok elevenítették fel, amelyek már hosszú ideje harcot folytatnak a kormány ellen.

Negura liberális, figyelmezteti Madgearut, hogy a nemzeti-parasztpárt kormányrajutása után alig egy pár hónappal kijelentette, hogy a CFR-nél tolvajok lézke található.

Madgearu: A CFR-nél tényleg nagyobb arányú visszaélések történtek, több tisztviselő ellen eljárás is indult. A Cassa Munciinál az 1924. és 1928. évek között történtek visszaélések. A főbűnös egy Ilie Nicolae nevű tisztviselő volt, akit külföldre el is fogtak és rövidesen haza fogják hozni.

Vita a kolozsvári kormányzóság nyelvrendelete körül

Hans Hedrich, szász képviselő felolvassa az erdélyi tartományigazgatóság 1768-as számú körrendeletét, amelyben az úgy intézkedik, hogy az összes hivatalos okmányokat román nyelven kell írni. A más nyelven írt okmányok semmieseknek számítanak. A rendeletet a kormányzóság minden valószínűség szerint a belügyminiszter 324—1931. számú rendeletére alapította, amely szintén hasonló rendelkezéseket tartalmaz. Ez a két rendelet teljes ellenjében áll a kisebbségi törvénnyel, ame-

lyet a kormány évek óta ígér és ellentétben áll a gyulafehérvári határozatokkal is. A mai időkben kerülni kell minden olyan kormányzói gesztust, amely az ország belső kormányzását zavarja. Kérdezi a belügyminisztert, hogy hajlandó-e visszavonni ezt a rendeletet?

Calinescu belügyi alminiszter válaszában kijelenti, hogy szó sincs olyan tendenciáról, ahogy a német képviselő a két rendeletet értelmezi. A rendeletek ugyanis úgy intézkednek, hogy a központhoz, azaz a miniszteri-

Revolveres merényletet követte el a bécsi cseh követség tanácsosa ellen

Egy állítólagos cseh kereskedő lelőtte ZAICSEK követségi tanácsost, mert bosszút akart állani Csehszlovákián — Pert vesztett a merénylő, mert nem kapott diplomáciai segítséget

Egy bécsi lap szerint a tanácsos ma délután meghalt

Bécsből jelentik: A bécsi cseh követségen ma véres merénylet történt. A déli órákban jelentkezett a követségen egy Wepka Gottlieb nevű cseh állampolgár, állítólagos kereskedő, aki a követségen már többször megfordult. Közölte, hogy levelet akar átadni Zaicsek Horki követségi tanácsosnak. Bebozsátást nyert a tanácsoshoz és alig tartózkodott egy pár percig a szobában, amikor két lövést halottak. Nemsokára feltárult a szoba ajtaja és Wepka eszeveszetten szaladt ki. A szoba a III. emeleten volt és a rohanó embernek még sikerült a II. emeletet is elérnie, ahol azonban lefogták.

A dörrenések után kevéssel

a szobából kitért a követségi tanácsos, akinek arcáról és melléből folyt a vér.

Wepka két revolverlövést adott le a tanácsosra, az egyik golyó a szemén keresztül az agyat érte, a másik pedig a mellbe fúródott. A bécsi klinikára szállították, reménytelen állapotban. A *Neues Wiener Tageblatt* esti kiadása szerint a követségi tanácsos meghalt, de a cseh követség szerint a halál még nem következett be, de Zaicsek agonizál. A követségi tanácsos 52 éves volt, a háború előtt mint lírapíró működött Bécsben.

A merénylő, — örült?

Wepkát előállították a rendőrségen, ahol nem akart kielégítő magyarázatot adni arról, hogy miért követte el tettét. A rendőrség kinyomozta Wepka előéletét és kiderült, hogy multjában már sokszor bizonyult be róla, hogy izgága, összeférhetetlen ember. 1864-ben született és jöideig Bécsben élt. Ekkor egy *faburkolat szabadalommal fordult az osztrák szabadalmi hivatalhoz, ahol azonban kérvényét visszaadták azzal, hogy az nem engedélyezhető.* A szabadalmi hivatal főtisztviselőjéről ekkor egy levélben Wepka azt állította, hogy üldözi őt és a szabadalmi tervet leplagizálta. Rágalmazás és becsületsértés miatt indult meg ellene az eljárás és fogházbüntetésre ítélték. Amikor a fogházat elhagyta, Ausztria területé-

ről örökre kitiltották. Ekkor Hollandiában telepedett meg, ahol egy peres ügye támadt és alhoz

a cseh állam diplomáciai segítségét kérte. A diplomáciai segélyt megtagadták, Wepka pervesztés lett és ekkor három millió csehkorona erejéig perelte Csehszlovákiát, amelyet pervesztességéért felelőssé tett. Ezt a pert is elveszítette és azóta többször hajtogatta, hogy meg fogja bosszulni magát Csehországon. A cseh követségen többször megfordult és a tisztviselőket különböző kérésekkel zavarta. Állandóan peres ügyei voltak és emiatt járt a követségen. Már több ízben megfordult Zaicsek tanácsos szobájában is és azért mai látogatása nem tünt fel senkinek. A rendőrségen tett vallomás szerint, amikor a tanácsos szobájába lépett, Wepka egy zárt levelet adott át neki

Tűz ütött ki az este a Fischer Eliz-palotában

Kipattanó kályhaszikra gyújtotta fel a Transilvania-esernyőáruházat — A tüzoltók csupán az üzlet hátsó oldalán tudtak behatolni, mert senki sem tudta előkeríteni a tulajdonost — A kár közel százezer lej, a tulajdonos becslése szerint

Ma este Arad főterén riadalmat keltett a tüzoltóság hatalmas autójának túlkölése és csengetése, amely valánivel kilenc óra előtt verte fel a Deák Ferenc-utca és a főter csendjét. Az autó a Fischer Eliz-palota kapuja előtt állott meg és a tüzoltók csakhamar behatoltak az udvarba, ahol rövidesen megkezdtek működésüket. A Fischer Eliz-palota elé pedig alig pár perc alatt hatalmas tömeg gyűlt össze.

A tüzről, annak előzményeiről az alábbiakban számolunk be:

Körülbélül háromnegyed kilenc órakor a palota egyik lakója vette észre, hogy a Transilvania-esernyőáruház udvarfelőli bejáratát át sűrű füst száll ki az udvarra. Rögtön értesítették a tüzoltókat, akik röviddel ezután megjelentek a helyszínen. Az üzlet főtér felőli részén nem tudtak a helyiségbe jutni és így elhatározták, hogy feltörik az udvar felől

Villanyszerelés, rádió, csillár legolcsóbban
Varga Testvérek Str. Alexandri
(Salac-uca) 1.

és míg Zaicsek annak kibontásával bajlódott, kétszer rálőtt.

Javul az áldozat állapota

A késő esti órákban Zaicsek követségi tanácsos állapota jobbra fordult. A balszemét ki kellett operálni és megállapították, hogy a golyó függőlegesen hatolt a fejbe és a hátsó torokfalnál akadt meg. Tehát sem az agy, sem az agygerinc nem szenvedett elváltozást. Állapota javult és orvosai remélik, ha a kritikus napokat túléli, két hét múlva elhagyhatja a kórházat. A délután folyamán magánál volt és beszélgetett kezelőorvosával, dr. Brosekkel, akinek elmondotta a merénylet lefolyását. Ez nagyjában ugyanúgy történt, ahogy Wepka elbeszélte. A tanácsos asztalánál ült. Wepka felülről lőtt és a golyó függőlegesen hatolt be a koponyafalba.

Wepkáról kiderült, hogy egyszer már le volt tartóztatva. A bécsi rendőrség mitsem tud arról, hogy besugói tevékenységet végzett volna. Egy ízben már követett el büncselekményt, amikor megállapították róla, hogy nem egészen normális. 1915-ben a háború alatt, mint elmebajos állott megfigyelés alatt. Később a kremsiri elmekórházban volt, ahonnan szabadon bocsájtották.

vasajtót és azon át kezdik meg az oltás munkálatait. Közben pedig az üzlet tulajdonosát, Rosenberg Jenőt igyekeztek előkeríteni, akinek azonban senki sem tudta új lakása címét. Egyesek azt állították, hogy az egyik aradi vendéglőben található meg, mások pedig tudni vélték, hogy a moziban van. A tüzet már el is oltották, amikor egyik ismerőse lakásán kereste fel Rosenberget és tudatta vele a váratlan eseményt.

A tűz keletkezésének okát eddig még nem lehet teljes bizonyossággal megállapítani, mivel a hivatalos bizottság holnap délután fog a helyszínre kiszállani. A tüzoltóság eddigi megállapításai szerint a tüzet a kályhából kipattanó parázs okozta, amely a kályha előtt lévő papirosba kapott. Így gyulladt meg aztán a kályha közvetlen közelében lévő pult is. A kár a tulajdonos pillanatnyi becslése szerint meghaladja a százezer lejt, mivel a pult elégett részén nagymennyiségű finom, selyem nyakkendő volt. A kárt pontosan már csak azért sem lehet megállapítani, mivel a divatárúknak az a része, amely nem égett el, az átvedvesedés következtében értéktelenedett el. A kár biztosítás útján minden valószínűség szerint megtérül.

Fulmináns kritikát mondott a cseh szenátusban egy magyar szenátor a csehszlovák külpolitikáról

Benes — Európa gyújtogatója, aki még saját országa sirásója lesz

Szedje a sátorfáját a külügyminiszter, — mondotta Böhm ker. szociálista szenátor a prágai parlamentben, — és látogassa végig az országokat, amelyektől még egyáltalán várhat valamit. Elnyomták-e a magyarok a tótokat?

Prágából jelentik: A szenátus mai ülésén Böhm magyar keresztényszociálista szenátor szólalt fel és beszédében kijelentette, hogy a kormány gazdasági politikája tönkretette a felvidéket. Meg kell kezdeni — mondotta a szenátor — a gazdasági közeledést azokkal az országokkal, amelyek pozitívumot jelentenek számunkra. A baj onnan származik, hogy a gazdasági politikát a külpolitika irányítja. Benes Európa gyújtogatója, aki a tüzesóvát hordja mindentelé és országa gazdasági jövőjével nem törődik. Ezért a felelősséget ő viseli és neki kell a mai helyzetet jóvá tenni. Vegye tehát a külügyminiszter a sátorfáját és keresse fel Budapestet, Bécsét, Berlint, Rómát; azokat az országokat, amelyekről várhatunk valamit, mert különben ő lesz ennek az országnak a sirásója. Benes nagyhatalmi hóbortlára jellemző, hogy mindenképpen tüzesóvát

akar dobni, holott a saját háza ég. A Csehszlovákiában élő magyar kisebbség nevében tiltakozik az ellen, hogy minduntalan megvádolják Magyarországot, amely ennek a kisebbségnek szülőanyja.

Dankó szenátor: Arról beszéljen, hogy a magyarok elnyomják a tótokat!

Böhm: Elnyomásról nem lehet szó; aki ilyent mond, az nem ismeri a viszonyokat. Előbb menjen Magyarországra és ott nézze meg, hogy létezik-e elnyomás.

Dankó: Ez nem igaz. Hiszen ezer éven át elnyomták a felvidéki tótokat is.

Böhm: Ennek beszédes cáfolata az, ma is egzisztál. A magyarországi tótság megma is egzisztál. A magyarországi tótság megelégedett örül, hogy a magyarsággal együtt élhet, sérelmei nincsenek és ezt a tényt ünnepelesen, itt, ezen a helyen kell leszögezni.

Arviz pusztít a Duna deltáján

Valcov és Izmail között óriási jégtorlaszok bénították meg a hajózást. A Duna ellepte Valcov városát — Háromszáz ház és két templom került víz alá

Bucurestiből jelentik: Az olvadás következtében a Duna áradása egyre veszélyesebbé válik. Különösen vonatkozik ez a Valcov és Izmail közötti részre. A folyón hatalmas jégtorlaszok vannak, amelyek a hajózást teljes mértékben megbénították, a tengéri csatornák betömődtek, a jég-török pedig eltörték. Az ár órától-óra emelkedik. A partmenti lakosság kétségbeesése óriási. A késő esti órákban érkezett jelentések szerint a Duna vize ellepte Valcov városát és rendkívül veszélyes a helyzet Izmailban is. A víz magassága már négy métert ért el és eddig több mint háromszáz házat kiürítettek. Két falusi templom teljesen a víz alá került. A kormány a veszélyeztetett helyekre katonaságot vezényelt ki — Dobrogeában óriási havazások voltak és a hó három méteres rétegben fekszik a városok utcáin.

Csak könnyfakasztó bombákkal tudtak megfélemezni két nőt, akik egy egész falut pánikba kergettek

A megőrült szerencsétlenek napokon át rettegésben tartották a saját falujukat — Lövészárkokat ástak az udvaron — Csendőrség tartotta két napon át körülkerítve a házat

Párisból jelentik: Chápelle falucska lakói között tegnap nagy pánik tört ki. A község egyik háza egyetlen éjszakán át valóságos várrá alakult. Az ajtókat és ablakokat elbarrikádolták és amint valaki a ház előtt elhaladt, az udvarban megásott lövészárokból lövöldözni kezdtek rá.

A polgármester és a községi bíró megakarták közelíteni a házat, azonban rájuk is

lövöldözni kezdtek. Végre a szomszéd községből megjelent a csendőrség, körülfogta a házat és két napon keresztül könnyfakasztó bombákkal kényszerítették annak lakóit a kivonulásra. Amint utóbb kiderült, két nőszemély okozta a pánikot, még pedig egy anya a leányával. Mindkettőjükön az elmebaj tünetei mutatkoztak, ezért elmeógyógyintézetbe szállították őket.

Sulyos feltételű kardpárbajt vívott Sándor Pál fia egy ismerősével

— Nehéz lovassági kardok, végkimerülésig, három orvos jelenlétében — Hatszor csaptak egymással össze az ellenfelek — A párbaj után a felek nem békültek ki

Budapestről jelentik: Sulyos feltételű kardpárbajt vívott ma délben Sándor Pál országgyűlési képviselő fia, Sándor János, a Fodor-féle vívóteremben, Heidelberg György dr.-ral. A párbaj oka az volt, hogy Heidelberg egy társaságban olyan kijelentést tett, amelyet Sándor János sértőnek talált. A segítők összeültek tárgyalásra, azonban nem tudták az ügyet békésen elintézni és végül is kardpárbajban állapodtak meg. A feltételek ezek voltak:

nehéz lovassági kardok, félbandázssal, végkimerülésig, szuras kizárásával.

A sulyos feltételekre való tekintettel, a segítők gondoskodtak arról, hogy a két fél orvosán kívül, még egy harmadik orvos is álljon szükség esetén rendelkezésre.

A párbajt Kánitz Géza vezette. A vezényszóra nagy hevességgel csaptak össze a felek.

Igen heves három összecsapás során, különösen kisebb-nagyobb lapos vágások érték a párbajozókat.

A harmadik összecsapás alkalmával Heidelberg

Melég családi ünnep Stern Gyula vezérigazgatónál

A Nasici Tanningyár r.-t. igazgatója, a Lomási Erdőipar ny. vezérigazgatója, ma ünnepelte házasságának negyvenedik évfordulóját

Arad társadalmi életének köztisztelőben álló férfiúja: Stern Gyula, a Nasici Tanningyár és Gőzfűrészt r.-t. ügyvezető igazgatója és a Lomási Erdőipar r.-t. nyugalmazott vezérigazgatója, hitvesével, született Pollák Jeanettel, ma ritka évfordulóhoz érkezett el.

Stern Gyula ezelőtt negyven évvel vezetett oltárhoz feleségét, s ma ünnepelték egybekelésük négy évtizedes évfordulóját. Ez a jubileum túlnőtt az egyszerű családi ünnepélyek keretén, mert Stern Gyuláról van szó, akinek személye a város társadalmában súlyt, egyéniséget jelent, családi ünnepe közelről érinti ezt a társadalmat. Stern Gyula eredetileg szűk családi körben phajította a jubileumi évfordulót megülni, azonban barátai, tisztelői hamarosan értesülést szereztek az eltitkolni akart familiáris eseményről és valósággal megkapó módon juttatták kifejezésre meleg érzéseiket a házaspár iránt.

A negyven esztendő boldog együttélésének lepergése virágerdőbe borította Stern Gyulák lakását, amelyen az egész nap folyamán a gratulálók nagy serege egymásnak adta a kilincset. Arad társadalmi életének számos reprezentánsa hozta el ragaszkodása kifejezésül jókívánságát, amelyet a házaspár könnybelábbadl szemekkel alig tudott megköszönni. Ugyancsak tisztelgett náluk az Erdélyrészi Fatsztviselők Egyesületének küldöttsége is, amely szeretete jeléül díszes ezüst-serleget nyújtott át diszelnökének.

dr. könnyebb természetű sebesülést szenvedett.

A harmadik menet után a vezetőségéd békülésre szolitotta fel a feleket, de felhívása nem járt eredménnyel. A párbajt folytatták. Még két összecsapás volt és

a hatodik összecsapásnál Heidelberg erős laposütést kapott a jobb karjára, úgy, hogy a karja elszibbadt.

Az orvosok erre közbeléptek és beszüntették a párbajt.

A párbaj után a felek nem békültek ki.

MISS ARADOT elhalmozzák ajándékokkal az aradi cégek

Az APPONYI TESTVÉREK-cég bál cipőt, a LUSZTIG és BERGER harisnyaáruház hat pár kiváló minőségű selyemharisnyát ajánlott fel — Március 7-ikén lesz a választás —

Miss Romániát meghívtuk szépségversenyünk zsűrijébe

Az Aradi Közlöny szépségversenyének rendezősége érintkezésbe lépett a Bucurestiben tartózkodó Viisoreanu tábornok, aradi brigádpáncsnokkal, akinek leánya — mint ismeretes — elnyerte a bucaresti-i szépségversenyen a Miss Románia címet és legutóbb Párisban képviselte országunk szép leányait. La-punk reprezentánsa felkereste a tábornokot és megkérte, intervencióján leányánál, aki jelenleg is Párisban tartózkodik, vegyen részt az Aradi Közlöny Miss Arad-választása alkalmával szépségversenyünk zsűrijében. A tábornok megígérte közbenjárását és így előreláthatólag Miss Románia is helyet foglal a Miss Aradot megválasztó zsűriben.

Mint megírtuk, a szépségverseny március első napjaiban zajlik le. A pompás ünnepséggel befejeződő Miss Arad-választás előreláthatólag március 7-én történik meg a Fehér Kereszt külön erre az alkalomra gyönyörűen felszírt emeleti nagytermében. Legközelebb már módunkban fog állni nyilvánosságra hozni a választás pártatlan és a társadalom előkelőségiből álló zsűri tagjainak névsorát is.

A jövődöbeli Miss Aradot valósággal el-

Töltsé ki és jelentkezzék velem a szelvényen között fényképészek egyikénél

Miss Arad

Alulírott

részt veszek

a Miss Arad-versenyen és feljogosítom az Aradi Közlönyt és a Színházi Eletet, hogy fényképemet közölje.

Ezen szelvény felmutatóinak a Nagy Géza és Weisz Lipót fő-téri fényképészeti műtermek díjtalan felvételt készítenek és eljuttatják az Aradi Közlöny-höz ezen szelvényvel együtt.

Már kész felvételemet csatoltan küldöm meg a Miss Arad rendező-bizottságának.

Aláírás:

Pontos cím:

Kiváló
ujdonságok
KERPEL könyvtárában.
Havi díj 40 Lej
A könyvek ujak és tiszták.

Az anya és a magzat

Dr. Balogh Ernő előadása az Anyák iskolájában.

Dr. Balogh Ernő előadása az Iparos Ottó honban az eddigi érdeklődő nagyközönség előtt folyt le. Az előadó a magzat és az anya fejlődését a szülésig, az orvos és a kitünőtollú író tapintatos izlésével érdekes és értékes gondolatanyagga tudta tenni. Előadása alatt nagy figyelem, végül nagy taps volt a jutalma dr. Balogh Ernőnek. Azt fejtette ki, hogy a mai orvosi tudomány kiterjeszti megfigyeléseit és gondosságát már a gyermek életében arra, hogy a sejtek felkészüljenek a helyes tovább-szaporodásra. Ezt célozza a modern testnevelés. Az előadó végigvezeti hallgatóságát a gigantikus fejlődés csodálatos mechanizmusán. Bepillantást enged abba a csodás műhelybe, mely egyetlen sejtben előállítja a teremtés valódi koronáját az embert, aki fejlődése kezdetén végigjárta az állatvilág fejlődésének egész symphoniáját.

Reámutat az anya és magzat párhuzamos fejlődésére, különösen, hogy milyen döntő befolyást gyakorol a magzat az anyai szervezet átalakulására. Kifejti, hogy a fejlődés menetének zavarai, milyen — néha egész életre kiható — változást idéz elő. Az utódok megeremtése az önfeláldozás és önzetlenség szobrává nemesíti a nőt. Az anya az Istenség fogalmát képviseli a földön, mert teremt és életét továbbadja s ezáltal az örökélet letéteményezője.

A fizetésképtelen aradhegyaljai szeszésital- ipari vállalatok likvidálását határozták el az első hitelezői értekezleten

Minden remény megvan a sima kibontakozásra — A fizetésképtelenségben érdekelt Bancara miatt egyelőre megakadtak a tárgyalások. Csütörtökön kerül sor a Cognacgyár hitelezői értekezletére

Az arad-hegyaljai két nagy szeszésital-
ipari és kereskedelmi vállalat, a gyoroki *Ménes-Magyarádi Cognac-gyár R.-T.* és az *Arad-hegyaljai Borértékesítő R.-T.* fizetésképtelenségében ügyében — amelyekről legelőször az *Aradi Közlöny* adott a helyzetnek megfelelő híradást — a közvetlen tárgyalások megindultak a hitelezők érdekcsoportja és a vállalatok igazgatóságának képviselői között. *Ma délután a Kereskedelmi és Iparkamara székházában folyt le az első közös értekezlet,* amelyen a vállalatok részéről *Szöllösi Zsigmond dr.* ügyvéd jelent meg, aki részletesen ismertette a hitelezők előtt az Arad-hegyaljai Borértékesítő R.-T. elkészült státuszának adatait. Ezek szerint a Borértékesítő áru- és anyagkészlete, a megállapítások hozzávetőleges értékelése szerint másfél millió lejt, a hordókészlet 700.000 lejt, az üzem-felszerelések 100.000 lejt, az ingatlanok 350.000 lejt, az adósoknál kintlévő követelések 2.500.000 lejt, a cognacgyárral szemben fennálló követelés 500.000 lejt reprezentálnak, tehát a cég hozzávetőleges felbecslése szerint az aktívák 5 millió 650.000 lejt tesznek ki, amivel szemben a passzívák összege hozzávetőlegesen a hatmillió lejt közelíti meg. A passzívák tételei között a magánhitelezők 100.000 lejes tétellel szerepelnek, míg a három érdekelt aradi pénzügyintézet közül a legsúlyosabban érdekelt *Societate Bancara Romana S. A.* pénzügyintézetnek kétféle 600.000 lejes követelése vezet, a másik két intézet 700.000 lejes és 100.000 lejes követelése mellett.

Az értekezleten megjelent hitelezők, a vállalatok képviselőjének bejelentése során meglepetéssel vették tudomásul, hogy a *Bancara magatartása egyelőre kitolja a tárgyalásokat.* Az aradi pénzügyintézet ugyanis zálogjogi-
lag kebelezte be egyik 900.000 lejes követelését a gyoroki vállalat ingatlanaira és ebben a minőségében nem nyilatkozott egyelőre a magatartása felől az első hitelezői értekezleten. A bucaresti-i intézet aradi fiókja, mint minden hasonló esetben, ez alkalommal is *szükségesnek tartotta, hogy a bucaresti-i központhoz forduljon instrukciókért.* Ezt a Bancara képviselője be is jelentette az értekezleten, amit a többi érdekelt nyílt elégedetlenséggel vettek tudomásul. A Bancara miatt így

a Borértékesítő hitelezői értekezletének folytatását a megjelent résztvevők közös megegyezéssel *előre vonták kénytelenek elhalasztani.*

Máskülönben a vállalat hitelezői a legnagyobb jóindulattal kezelik a fizetési válságba jutott előkelő cég ügyét. Egyik érdekeltségnek sem áll érdekében, hogy a gyáraknak az üzletmenet további folytatása során megvalósítandó sima likvidálását megnehezítse.

Holnap, csütörtök délután a *Ménes-Magyarádi Cognac-gyár Rt.* hitelezői tartják meg értekezletüket. Mind a két vállalat likvidációs tárgyalásaira vonatkozólag a közös igazgatóság részéről olyértelmű információt nyertünk, hogy *semmilyen egyezkedési kvóta felajánlására nem kerül sor,* mivel a hitelezők véleménye egységesen megegyezik abban, hogy a vállalatok további üzletmenetét lehetővé tevő intézkedések során *mind a két vállalatot likvidálni fogják és így szukcesszive minden hitelező hozzájut követelése megfelelő kielégítéséhez.*

Nem lesz leépítés az aradi rendőrségen

A város és az állam vitája 40 aradi rendőr fizetése körül — Lehet, hogy az állam eltekint az áldozati adó további behajtásától — Dr. Moga Romulus rendőrkezes nyilatkozik bucaresti-i utjának eredményéről

Ma érkezett haza bucaresti-i utjáról *Moga Romulus dr.* rendőrkezes, aki folyó ügyeket intézett el a fővárosban, ugyanakkor pedig rendkívül fontos kérdésekről tárgyalt a belügyminiszteriumban. A rendőrkezesrel ma alkalmunk volt beszélgetést folytatni, aki bucaresti-i utjáról a következőket mondotta:

— Már hosszabb idő óta problémát képezett annak a negyven rendőrnek a kérdése, akiket ez év elejéig a város fizetett. A város pedig tudvalevőleg 1931. évi költségvetésébe nem vette fel ennek a negyven rendőrnek a járandóságát és így kérdés tárgyát képezte az, hogy ezeket az embereket ki is fizesse. Bucaresti-i tartózkodásom alatt a fővárosban volt dr. *Lutai Cornel* polgármester is és így vele és

A tulzott bürokratizmus

kellemetlen helyzetbe sodorta Arad vezetőségét — Nem jön a hivatalos lap, mert nem kapták meg az előfizetési díjat

Az aradi közhivatalokat az egyes törvényekről, miniszteri rendeletekről, vagy más hivatalos eljárásokról mindig a Monitorul Oficial tudósította és ha errenézve külön rendeletet is kaptak az egyes hatóságok, abban mindenkor utalás történt a hivatalos lap azon számára, amelyben a rendelkezés megjelent. Így tehát nagy gondnal szokták figyelni a Monitorul Oficial minden közhivatalban. Az aradi városi háznál ujabban nagy bizonytalanság uralkodik a legutóbb megjelent rendelkezésekre vonatkozólag.

A város vezetősége január elsején nem egyenlített ki a Monitorul Oficial előfizetési díját és a hivatalos lap, amely nem hitelez még a közigazgatásnak sem, nyomban be is szüntette a lap küldését. Különböző formálások következtében a hivatalos lap előfizetési díját csak ma küldötték Bucarestibe és így a lap még mindig nem jön a város házára. Természetesen ez azt jelenti, hogy a város csak késéssel szerez tudomást az egyes közérdekű rendelkezésekről, amelyek esetleg további intézkedést kívánnak meg. A jelenlegi eset ismét eklatáns bizonyítéka annak, mennyire szükséges a hivatali bürokrácia kiküszöbölése minden vonalon.

Vlad Sándor képviselővel együtt fölkerestük *Calinescu Armand* belügyi alminisztert, hogy letárgyaljuk ezt a függő ügyet. Az alminiszter a megbeszélések során kijelentette, hogy a városnak kötelessége a kérdéses negyven rendőrt továbbra is fizetni. *Lutai Cornel dr.* azonban továbbra is azon az állásponton maradt, hogy a város nem fizetheti ezeket az embereket. Az így tehát így továbbra is függőben marad, amíg végső döntés nem történik.

— Ugyanakkor pedig el akartam intézni azt is, hogy az eljövendő leépítések során kiket is bocsássanak el a rendőrség kötelékéből. Kifejtettem, hogy az aradi rendőrség egyetlen embert sem nélkülözhet, mivel ahhoz, hogy kötelességének megfeleljen, épp. hogy elegendő létszám van a rendőrségen. *Calinescu* alminiszter kijelentette, hogy egyelőre nem is történnek elbocsátások és igyekezni fognak mindent elkövetni, hogy a takarékosági programot úgy hajtsák végre, hogy elbocsátásokat ne eszközöljenek.

Végezetül még megemlítette a rendőrkezes, hogy a fővárosban nyert értesülései szerint nem valószínű, hogy a kormány elfog tekinteni az áldozati adó tervének további végrehajtásától.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor.

CENTRAL: Premier. A LEGSZEBB TANGÓ (Eini Tango für Dich). A hangos-filmoperettek iskolapéldája. A „Zwei Herzen“ nagy rendezője, *Bolvary Géza* ezzel a filmjével még nagyobb alkotott. Szemet és fület gyönyörködtető szuperprodukciónak a rendezés, kiállítás, beszéd, ének, zene és tánc tekintetében egyaránt. A hangvisszaadás tökéletessége frappáns, *Willy Forst* és *Oskar Karlweiss* (a Zwei Herzen népszerű Nicky és Vicky-je) kabinetalakítást nyújtanak. *Mindszenty Tibor* mélabus magyar dalt énekel. *Fee Maiten*, *Verebes Ernő* és *Paul Otto* szintén tudásuk legjavát adják. A filmnek hónapokig tartó tomboló sikere volt az összes világvárosokban. Kezdetkor az autótak bezárják.

SELECT: Premier! A KISASSZONY FÉRJE. Vigjáték. Főszerepekben: *May Mc Avoy* és *Conrad Nagel*.

ELITE: A FÁTYOLTÁNCOSNÓ. Dráma. Főszerepekben: *Evelyn Holt* és *Karl de Vogt*.

GRADISTE: OROSZORSZÁG. Dráma. Főszereplők: *Wladimir Gaidarow* és *Susanne Delmas*. (Előadások 7 és 9 órákor).

A VICTORIA BANK vádja két aradi román ügyvéd ellen

A bank kommunikéje szerint a két ügyvéd csődtömeggondnok akar lenni és összeszedi a betétesektől könyvecskéiket

Az aradi *Victoria* takarékpénztárnak még mindig nem sikerült megállapodnia, összes betéteseivel az újabb hároméves moratórium ügyében. Több rendkívüli közgyűlés és egyéb ülés után most is az a helyzet, hogy a bank betéteseinek egyrésze nem hajlandó aláírni a moratóriumra vonatkozó nyilatkozatot. Valószínűleg ez a szituáció késztette a bank vezetőségét egy olyan kommuniké kiadására, amelyre eddig precedens nem volt és amely így méltán kellett feltűnést aradi pénzügyi körökben. A kommuniké ugyanis szokatlanul éles támadást tartalmaz két aradi román ügyvéd ellen.

A bank kommunikéjében elmondja, hogy az állam és a *Banca Nationala* 350 millió lejjelel siet a *Victoria*, *Timisiana* és *Bihoreana* bankok segítségére, amennyiben azok juzionál-

nak s betéteseiktől a moratóriumot megkapják.

— Vannak, akik megtagadták a moratórium megadását és ez annak a propagandának tulajdonítható, amelyet két aradi román ügyvéd kitejt — *nevük köztlésének jogát későbbi időpontra tartjuk fenn — abban a reményben, hogy esetleges tömeggondnokai lehetnek az általuk elért csődnek — szögezi le a kommuniké.*

A kommuniké ezután éles szavakkal ostorozza azokat, akik a betéteseket a moratórium aláírása ellen izgatják, főként pedig azt a két ügyvédet, akit névtelenül megjelöl. Végül felszólítja az illető ügyvédek, adják vissza a betétesek összegyűjtött könyvecskéit tulajdonosaiknak és hozzák helyre azt, amit propagandájukkal elrontottak. A kommuniké szokatlanul éles hangja általános feltűnést kellett azoknak körében, akik azt kézhez kapták.

Zsufolásig megtöltötte a közönség a Minorita- Kulturház nagytermét a „Lourdesi pásztorlányka” előadásán

Bensőséges sikert
aratott P. Weissen-
hofer Róbert vallásos tárgyú szín-
játékának szépen sikerült előadása

Akik megérdemelt sikerre vitték a sikerült előadást

A lourdesi Fehér Asszony csodálatos legendája vonul végig a „Lourdesi pásztorlányka” című, vallásos tárgyú szindarabon, amelynek bemutatója valóban kulturcseménynek jelentett ma este az aradi közönség számára. A Minorita Kulturház nagyterme szorongásig megtelt és a megjelentek érdeklődve figyelték a szereplők kifogástalanul egybehangzó játékát, melyet nagy tetszéssel honoráltak.

A darab meséje ügyes realitással öleli fel a híres kegyhely csodatételeit és a szelid-lelkű, gyermekszívű, egyszerű kis pásztorlányka tiszta alakja végigkíséri a csodához vezető úton a szenvedő és bűnbánó hívőket, a gyógyulás és a megtisztulás felé. A magas, költői színvonalon álló párbeszéd, meg-
rázó jelenetek és festői tablók egymást követik. Végtelenül megkapó, midőn a vak gyermek visszanyeri látását, majd találkozik hitetlen édesanyjával, aki a csoda láttára magába száll és a bűnbánat útjára lép. Impozánsan hatott a lourdesi Fehér Asszony megjelenése és a zarándokok hálaimát zengő kara. Az ötletvonásos, vallásos színdarabot P. Weissenhofer Róbert írta, aki tollának egyszerűségével, keresetlen, szívből fakadó szavaival és magasan szárnyaló, nemes gondolataival ferközt a közönség szívébe.

A szereplőket egytől-egyig szerencsésen válogatták össze és így valóban nem volt nehéz sikerre vinni a darabot. Baranyi Lenke a kis Bernadette, a lourdesi pásztorlányka szerepében egyszerű, finom és kedves; Eleonóra hercegasszony impozáns szerepében Kölmel Kató tehetséges és kifejező drámai színésznőnek bizonyult, míg a szép Smelkó Bözsi megjelenésének varázsával aratott sikert. Különösen ki kell emelnünk a kis Feszler Nórá, aki a vak Ottilia

nehéz szerepében tagadhatalanul a siker oroszánrészes volt. Brunner Mária a majorosné kedves, humoros figuráját jóízű elevenséggel és nagyszerű színjátszó-érzékével elevenítette meg. Riegler Margit szavalóképeségével, Erczy Margitka viszonylagos megjelenésével szerzett sok tapsot magának. Bogdán Bella, a Fehér Asszony megszemélyesítője, valóban a fehér ruhás madonna benyomását keltette és Eisele Anna az őrzőangyal szerepében, szintén igen szerencsés választásnak bizonyult. Kivülük a következő szereplők járultak hozzá még az est emlékezetes sikeréhez: László Magda, Lázár Margit, három kotnyeles csöpp: Csomány Mária, Jasek Margit és Kiss Marietta, valamint Najmányi Gabi, Végh Magda, Öhlslaeger Margit és Mária, Müller Sarolta, Illenc Kató, Bartók Irén, Juliska és Erzsébet, Sándor Ilona, Strakovics Adél, Ferenczy Aranka, Zih Teri, Hendl Illi, Nagy Gyöngyi, Jaeger Kató, Primixi Ilona, Nagy Zelma, Janker Böby, Heitz Róza, Apró Ottilia, Dirnbeck Gizella, Fehér Jolán, Niedermayer Dóra.

Stilusos kosztümök fokozták a hatást és főként a szép díszletek, a beállítás stilszerűsége tette élvezetessé az előadást, melynek rendezését Feszler Béby vállalta magára és ezt a nehéz, felelősségteljes munkát rengeteg ambícióval, fáradságot nem kímélve, sok hozzáértéssel és energiával oldotta meg. Külön dicséret illeti Ulrich Gézát az értékes díszletek elkészítéséért, valamint Keresztury Elzát, akinek ügyes, fáradhatatlan ujjai, hatáskelő sziklákat varázsoltak a színpadra és tették élethűvé a jelenések színelvét. Az előadást február hó 22-én délután megismétlik. (cs. p.)

Gurul a szovjetarany Nyugateurópa telé

2000 kilogramm újabb arany szállomány érkezett Németországba

Berlinből jelentik: A Szovjet újabb nagy aranyrakományt küldött a Birodalmi Bank címére. A most Berlinbe érkezett rakomány 112 láda aranyat tartalmaz. 2000 kilogramm súlyban. A Szovjet az aranyat devízvásárlások céljaira akarja felhasználni.

— Reusz Miklós dr. előadása. Rendkívül érdekes és szórakoztató előadást tartott a Wizo előadás-sorozatában dr. Reusz Miklós, aki szellemes, humoros, gondolatokban gazdag beszédben foglalkozott a jövőmondással. A kitünő előadó éles szatírával világított rá azokra a fonákosságokra, melyekkel az emberek a jövőbe igyekszenek tekinteni. Végül pedig maga is érdekesen, ötletesen, a jelen nagy problémáit felölve igyekezett képet adni arról, hogy milyen is lesz száz év múlva a világ. A hallgatóság szívesen nem akaró tapsal fogadta az előadó értékes előadását.

— Meghalt Vidu János zeneszerző. Lugosról jelentik: Tegnep meghalt Vidu János, az ismert aradmegyei származású zeneszerző és tanár, aki az Országos Zeneegyesületnek volt karnagya. Vidu 1863-ban született az aradmegyei Monyorón és tanulmányinak elvégzése után, ugyancsak Aradmegyében, Szöllősen működött. Innen került Lugosra. Számos értékes művel gazdagította a román zenei kulturát és teremtésén, amely ma zajlott le, megjelentek a román művészeti és politikai élet előkelőségei.

Színházban krákogás, füsszentés, nátha ellen védő anyagot pasztila rendszeres szopogatása. Egy fiola ára 37 lej.

— Csaknem megkétszereződött Pestszentlőrinc lakossága. Budapestről jelentik: Pestszentlőrinc lakossága az 1920 évi népszámlálás alkalmával 16.650 főből állott, míg a lakosság most 31.050 főre emelkedett. A népesedési szaporulat tíz év alatt több mint 90 százalékot tett ki.

— Somogyi Gyula előadása. Értékes irodalmi előadásainak sorozatát tegnap este kezdte meg általános érdeklődés mellett dr. Somogyi Gyula nyugalmazott kereskedelmi iskolai igazgató. Az előadás tárgya Petőfi Sándor, a nagy magyar költő élete és művészete volt. Dr. Somogyi Gyula hosszasan vázolta azt a befolyást, amellyel a költő a magyar irodalom későbbi alakulására volt. A Petőfi Sándorról szóló tanulmányt a nyugalmazott felsőkereskedelmi iskolai igazgató még négy egymást követő kedden folytatja.

— Víz nélkül maradt egy sziget lakossága. Curacao szigetén, amely likörgyártásáról lett világhírű, vízhiány lépett fel, amely a likörgyárak működését is megnehezítette. A hollandi gyarmat kormányzója intézkedett, hogy erre a délamerikai partok mellett levő, nyugatindiai szigetcsoporthoz tartozó szigetcskére egy tankhajóban hatvanmillió liter vizet szállítsanak. A víz 1 millió lejbe került, amibe a szállítási költség még nincs beleszámítva.

— Nagy razzia a bucaresti-i kártyaklubokban. Bucarestből jelentik: Bucaresti éjszakai életében tegnap nagy izgalom uralkodott. A rendőrség széleskörű razzit tartott a klubokban, kártyahelyiségekben és különböző körökben. Több helyütt tiltott játékot és idegeneket talált, akik szintén részt vettek a játékokban. A rendőrség a játékosokat leigazoltatta, a kártyákat lefoglalta és a klubok vezetőit előállította.

— Az Aradi Izraelita hitközség műsárgi kulturkőre február hó 11-én, szerdán este 9 órakor előadást tartott, amelyen Keppich István értékes előadásban ismertette Nietzsche egypánságát.

— Az aradi rendőrkezes felhívása. Az aradi rendőrkezes felhívja mindazokat, akik az utóbbi időben motorikus járműveket: személyautó, teherautó, motorbicikli, stb. vettek, vagy eladtak, hogy az új közlekedési törvény (Leggea circulatiei) rendelkezései értelmében, ezen változásokat 10 napon belül jelentsek be a közlekedési ügyosztálynál átírás végett. Ugyancsak a saját érdekükben a forgalmi engedély beszerzésükkel mellett kérik a járművek nyilvántartásából való törlesztés olyan járművek tulajdonosai, akiknek gépeit olyan rossz állapotban vannak, hogy üzembe nem hozhatók.

— Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést, a testet könnyedé teszi a tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József viz a máj és a vérértelmezés felé irányuló vértódlásoknál, valamint aranyérel és prostatabajoknál is áldásos hatást fejt ki. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A lippai Sportklub táncestélye. Lippáról jelentik: A lippai Sportklub szombaton, február 14-én este 9 órai kezdettel rendezi nagyszabású táncestélyét a Central helyiségében. Pompásan felszított terem és külön erre a célra berendezett bárhelyiség várja Lippa és a környék elitepublikumát ezen az estén. A rendezőség Schwartz Jenővel, a klub agilis titkárával az élén már hetek óta fáradhatatlanul dolgozik a siker érdekében. Az estély iránt Aradon és Temesváron is nagy az érdeklődés.

— Felhívás. Az aradi zsidó nemzeti szövetség tisztelettel felkéri azokat, akiknél kék persely (Keren Kajemet Löjiszráel) van és azokat nem üritik rendszeren, hogy címükkel a szövetséggel (Zrinyi-ucca 6.) tudatni sziveskedjenek. Ugyanígy azok is, akik ilyen persely kihelyezésére igényt tartanak. A persely-üritők igazolványunkkal kötelesek magukat legitimálni.

— Lotartóztatott határátlépő. Az aradi rendőrségre ma előállították Höfer Mátyás 25 éves szegedi lakost, aki Curtici-on utlevél nélkül átlépte a határt.

— Autószemle. Az aradi rendőrkezes közlekedési osztály felhívja az összes aradi autótaxisokat, hogy e hó 17-én, délután 8-13 és délután 16-19 óra között jelenjenek meg autójukkal a központi rendőrségen, Str. Marasesti, autófélvizsgálat céljából. Tulajdonosok hozzák magukkal a forgalmi engedélyüket és a taxi-iparengedélyt.

— A náthaláz, amelyben Spanyolországban majdnem az egész lakosság szenved. Romániában is nagyobb méretű náthaláz tört ki. A betegség lefolyása többnyire enyhé s az idén veszélyes komplikációk és halálos esetek csak ritkán fordulnak elő. Mindenesetre elengedhetetlen, hogy a baj ellen már annak első észrevehető stádiumában egy hatásos ellenszer alkalmazásának s mint ilyen — a különösen Franciaországban ismert — Algocratine ajánlatos. Ennek a készítménynek az összetételét oly szerencsésen választották meg, hogy már az első adag alkalmazásánál 10 percen belül erős hatás észlelhető és a legrosszabb fejűzés, ugyancsak a vértódlásokban és a csuklóokban érzett fájdalmak eltűnnek. Ezenkívül a nem náthával kapcsolatos ideggyógyászati, menstruációs görcsöknél, fog- és alkopocstajdalmaknál és reumánál az Algocratine mint ártalmatlan gyógyszer meglepő sikerrel használható.

— Dr. Lakatos badeni szanatóriuma Wien mellett egész télen teljesen üzemben. Összes diéták, külön szivósztyál. A legnagyobb komfort, klinikai kezelés mellett a megfelelő szórakozások. Mérsékelt egységárak egy a pensio, mint a kezelésekre vonatkozólag.

Háromszáz bányászt nyelt el a tárna

Óriási méretű bányaszerencsétlenség történt Mandzsuriában.

Londonból jelentik: Pekingi jelentés szerint a mandzsuri We-Su bányában nagy bányaszerencsétlenség volt, melynek során 300 bányász tűnt el és eddig senkit sem sikerült felszínre hozni.

Főlényes győzelmet aratott Csehszlovákia Románia felett a nemzetközi ping-pong-versenyen

Budapestről jelentik: A nemzetközi ping-pong versenyen ma délelőtt a következő csapatversenyek folytak le: Ausztria—India 5:0. Magyarország—Jugoszlávia 5:0, Anglia—Németország 5:0.

A férfi egyesben a következők mérköztek: Földi (magyar)—Wodcock 21:12, 21:10, 21:6; Magyar (magyar)—Futis (angol) 22:20, 21:23, 21:19, 24:12; Fehér (osztrák)—Lantos (magyar) 21:17, 21:11, (Lantos a mérkőzést a második játszma után feladta); Barna (magyar)—Montagu (angol) 21:8, 21:10 21:9; Boros (magyar)—Földi II. (magyar) 21:17, 21:15, 25:17, 14:21, 22:20; Bellák (magyar)—Johns (angol) 21:15, 21:17, 24:12; Magyar (magyar)—Ghure (India) 21:15, 21:14, 21:15. — Női egyesben Smidova (cseh)—Zselenskyné (román) 21:14, 21:8, 21:9; Reitzerné (osztrák)—Stepinerné (német) 22:20, 21:16, 9:21, 21:14. Délutáni női egyesben mérköztek Mednyánszkyne (magyar)—Reitzerné (osztrák) 21:11, 21:12, 21:10; Müllerné (német)—Forbát (angol) 18:21, 21:18, 19:21, 21:17, 22:20. — Délutáni csapatverseny: Jugoszlávia—India 5:2, Anglia—Svédország 5:1 eredményekkel végződött.

A délutáni mérkőzés eredményei voltak, férfi egyesben: Bablinszky (német)—Kapsos (magyar) 21:18, 21:16, 21:19; Kolmodin (svéd)—Batonfai (magyar) 21:18, 21:14, 23:21; Siemens (litván)—Király (magyar) 20:20, 21:19, 17:21, 22:20, 21:19; Kelen (magyar)—Tyee (indiai) 21:14, 21:19, 21:9; Kovács—Biligy (osztrák) 21:16, 24:22, 21:18; Damberg (svéd)—Sárosy (magyar) 21:16, 21:12, 21:14.

Női egyes: Gál Magda (magyar)—Smidova (cseh) 21:6, 21:10, 21:19; Így a világbajnokjelölt Smidova kiesett és a női világbajnokságot a küzdelem csak magyarok közt folyik.

Férfi páros: Toldi, Boros (magyar)—Wilson, Damberg (svéd) 19:21, 21:16, 21:18, 21:15. Kerekes, Lantos—Koraua, Irnie (indiai) 22:20, 21:17, 21:9; Belák, Magyar (magyar)—Sugár, Róna 21:8, 21:14, 21:19; Szegedi, Surányi—Mamagin, Steiner 21:19, 19:21, 21:15, 22:20.

A magyar—cseh csapatverseny 5:1 eredménnyel zárult. Részleteredmények: Szabados—Lauterbach 21:13, 20:22, 21:9, Kollár—David 23:21, 21:16, 21:16, 21:17. Barna—Szvoboda 21:17, 22:20. Szabados—Kollár 21:17, 21:19. Barna—Lautbacher 21:17, 28:16. David—Szvoboda 21:11, 22:20.

FILM KÖZLÖNY

A legszebb tangó

(Ein Tango — für Dich!)

Hangos filmoperett bemutatója a Central-mozgóban.

Robert Stolz diszkrét melódiai zsongának a láthatatlan zenekarban, a rendező: Bolváry Géza, a librettista: Walter Reisch, valamint az összes egytől-egyig népszerű, jövevű művészek összefogtak, hogy igazi, élvezetes és valóban mulattató fővárosi operett-előadást produkáljanak. Végre egy film-operett, amely nem liald a megszokott sablonos utakon, ujszerű beállításai, jóleső, üde romantikája és szebbnél-szebb, csillogó kiállítású revüjelenetei olyan kifogástalan egészet alkotnak, hogy valóban nem hagy semmi kívánnivalót maga után. A hang vetítése teljesen tiszta és minden szó érthető s az énekszámok a kitünő dzsezzband kísérete mellett valósággal felvillanyozzák a kedélyeket. Egymást követik a finom muzsikájú, dekoratív kiállítású slágerszámok: a „Du bist meine Gréta Garbo“ Oszkár Karlweiss kellemes előadásában, valamint az „Ich will eine Töchterlein“ természetes, édes melódiájával, csinos görleivel és a legkiemelkedőbb revüszám az „Ein Tango für Dich!“

Üvegharangokból szállnak a hangok bájos görlok képében a parkettre és Willy Forst, ez a nagyszerű talentumos bouvivan énekel, tán-

LEGUJABB

Egymásután két öngyilkos vetette magát tegnap a Dunába

Az ismeretlen nő elmerült, a férfit sikerült kimenteni

Budapestről jelentik: Este 11 óra körül egy ismeretlen nő a Margit-hídról a Dunába vetette magát. Teste elmerült a habokban és többet nem is tűnt föl. Alig tíz perc múlva egy férfi is hasonló módon követett el öngyilkosságot, akit azonban a motoros mentőknek sikerült kimenteni.

Az öngyilkost beszéltették a Rókus-kórházba és megállapították, hogy egy Jankovics Béla nevű 19 éves műszerész. Jankovics kijelentette, hogy tudja, hogy közvetlenül előtte ki követett el öngyilkosságot, de nevét nem árulja el. Valószínűnek tartják, hogy az esetnek szerelmi háttere van.

Elmegyengeség címén felmentette az esküdt-bíróság Friedlaender Manassét, aki megölte bátyját és annak magyar barátját

Berlinből jelentik: Az esküdtbíróság ma az új perrendtartás szerint főtárgyalás nélkül felmentő ítéletet hozott Friedländer Manasse ügyében, aki 1929 év nyarán szülei berlini lakásán megölte bátyját, Waldemárt és annak barátját, egy

Földes Tibor nevű magyar diákot. A fölmentő verdiktet az orvos szakértői véleménye alapján mondták ki és pedig azért, mert Friedländer Manasset gyenge elméjének találják és így a büntetőtörvénykönyv 51-ik szakasza értelmében felmentő ítéletet kellett hozni.

Uzsorások áldozata lett egy budapesti sikkasztó, akit 2900 pengő véletlen elvesztése sodort a bűnbe. Közel 20.000 pengőt sikkasztott az alkalmazott.

Budapestről jelentik: Ma este feljelentést tett a főkapitányságon Láng János óranagykereskedő Pollák Béla nevű alkalmazottja ellen, aki a cégtől mintegy 18—19 ezer pengőt sikkasztott. Ma este a feljelentés alapján detektívek jelentek meg Pollák lakásán és a főkapitányságra vitték. A sikkasztó tisztviselő beismerte a terhét

ről büncselekményt és azzal védekezett, hogy 1927 decemberében zsebéből elvesztette a cég tulajdonát képező 2900 pengőt. Ennek visszatérítésére aztán 3000 pengőt vett fel uzorakamattra, amit szintén nem tudott pontosan visszafizetni és ezért kénytelen volt sorozatosan folytatni tovább sikkasztásait.

Ha 22 éves férjes asszony-szeretőt szerez magának a 62 éves igazgató...

Érdekfeszítő szerelmi botrányper tárgyalás nyílt tárgyaláson a budapesti törvényszék — A hisztérikus nő kívánságára nagy közönség hallgatta végig a nem mindennapi szerelmi történetét

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék egy feltűnéstkeltő szerelmi botrány ügyében kezdte meg a főtárgyalást. A szerelmi botrány főszereplői Mayer Ferencné, Zimmermann Éva, a férfi pedig Sebők Bertalan bányáigazgató. A tárgyalás iránt fokozott érdeklődés nyilvánult meg budapesti társadalmi körökben, ahol a szerelmi botrány mindkét szereplőjét nagyon jól ismerik. Már magában véve az a körülmény is különös pikantiát kölcsönöz az ügynek, hogy a per férfitörőse Sebők Bertalan 62 éves, míg Mayerne Zimmermann Éva csak alig múlt el huszonkettő. Sebők Bertalan és Mayerne között néhány éve meghitt barátság állott fenn, amely az utóbbi időben Sebők részéről ellanyhult. Mayerne továbbra is ragaszkodott a bányáigazgató szerelméhez s minden eszközt megragadott arra, hogy a férfit továbbra is magához kösse.

A mai tárgyalásra Mayerne Zimmermann Éva sorozatos botrányai miatt került sor. A hisztérikus nő kezdetben súlyos pénzüsségeket pumpolt ki barátjától, később nyilvános helyeken, bálkon, uccán, színházban rögtönzött jeleneteket, egyizben megrugta Sebőköt, egy másik izben ezüst retiküljét vágta Sebők fejéhez, egy harmadik esetben pedig a feljelentés

szerint úgy orronvágta az igazgatót, hogy az több órán keresztül nem tért eszméjére.

A tárgyalás, amelyet pikáns jellegére való tekintettel mindenki zártan hitt, Mayerne határozott kérésére, nyilvános lett s azon nagy közönség vett részt.

Mayerne kihallgatása során részletesen mondotta el Sebőkkel való ismeretségének eredetét, a legaprólékosabban részletezte szerelmi viszonyait s kijelentette, hogy Sebők igazgatónak olyan borzalmas és embertelen szokásai vannak, amelyek benne a legőszintőbb felhabrodás érzését váltották ki. A násztoronák legtöbbször esetében autóban, vagy zárt lovászfogatban történtek, ahol az igazgató sokszor olyan dolgokra kényszerítette, amely ellen felelőtlenül önérzete. Az igazgató Mayerne vallomása szerint abnormalis dolgokra hajlamos s násztoronáit azért is rendezte állandóan járóművekben, hogy a kocsis, illetve a sofőr is lássa. A legutóbb Sebők vadonatúj selyemruhába öltöztette, majd minden átmenet nélkül letépte róla a ruhát és félmeztelenül az uccára dobta.

A tárgyalást, amely inyenc falatja ma a budapesti törvényszéki publikumnak, bizonyítás kiegészítése miatt elnapolta a bíróság.

col a görkoszoru közepén. Még egy érdekessége van a filmoperettnek: magyar szót, magyar zenét hallunk: Mindszenty Tibor és Verebes Ernő hangulatos, szép jelenete, amikor az idegenbe került két magyar dzseszkarmester honfitársra talál egymásban. Mindszenty szívhezszóló, szomorú magyar dalát a hullámzó vetések, a csikós alakja, a pusztán legelésző nyájak kolompja kíséri. A többi szereplő sem marad mögöttük: az üde, fiatal

szőke kis tündér: Fee Malten tavaszi napfényt, romantikát varázsol a sok dzseszmuzsika mellé. Paul Ottó a körülrajongott dzseszenekes szerepében fehér hajával és finom mosolyával, elegáns játékmódorával imponáns benyomást kelt. Mindent összefoglalva, olyan operettelőadást kapunk, amit érdemes volna megtapsolni s szinte hiányzik a függöny összecsapódása, ehelyett a rendező vezényszava fejezi be az operett fináléját: „Licht auf!“

IPAROS-OTTHON MUKEDVELŐINEK **jelmezes és álarcos bálja** FEBRUÁR 14-én.

Mezívók az Otthon irodájában átvehetők.

Jön PYTHIA!

Sulyos panaszok két ujaradi végrehajtó ellen

Kellemetlenkedések a kifizetett adó miatt

Érdekes eset foglalkoztatja Ujarad közönségét. Két ujaradi adóvégrehajtó, névszerint *Pasculovici Traian* és *Felnean József* olymódon járt el egy ismert községbeli pékműhely tulajdonosnőjével szemben, mely általános felháborodást váltott ki Ujarad polgársága körében. Özvegy *Maurer Sándorné*, az egyik ujaradi pékműhely tulajdonosnője 2000 lej adóval tartozott. Erre halasztást kapott, ennek dacára azonban *Pasculovici* és *Felnean* megjelentek a műhelyben és foglalást eszközöltek. Özvegy *Maurerné* felajánlotta a tartozás összegét, mire a végrehajtók közölték, hogy 400 lej kamatot is kell fizetni. Hogy ne foglaljanak, a műhely tulajdonosnője eme kívánságuknak is eleget tett. Később azonban a két végrehajtó mégis meggondolta magát és visszautasította a kamatot, a 2000 lejt pedig egy szolgálval küldték vissza *Maurernének*, hogy fizesse be ő az adóhivatalba.

A furcsa eljárásról jelentést tettek *Angelina József* ujaradi főszolgabírónak, aki meglepetéssel értesült a történetről és nyomban intézkedett aziránt, hogy az ügyben meginduljon a vizsgálat. A főszolgabíró átiratot intézett a megyei prefekturához, amellyel közölte az esetet és arra kérte a prefekturát, intervniáljon az aradi pénzügyigazgatóságnál, miszerint indítsák meg a vizsgálatot a két adóvégrehajtó ellen. Az átiratban *Angelina József* főszolgabíró megállapítja, hogy az ilyen eljárás a mai nehéz viszonyok között igaztalan és kegyetlen, és éles szavakban kel ki *Pasculovici* és *Felnean* ténykedése ellen. A prefektura ma értesítette az ügyről a pénzügyigazgatóságot, ahol *Caba Gyula* pénzügyigazgató szigorú vizsgálatot rendelt el. A szigorú rendszabályok megnyugvást keltettek Ujarad lakossága körében.

Hajza a nagyváradi Magyar Párt alelnöke ellen

Házkutatást tartottak dr. Kövér Gusztáv lakásán és el akarják kobozni utlevelét — Dr. Kövér Gusztáv a rendőrség eljárásában személyes szabadságának megsértését látja —

Tegnap délelőtt dr. Kövér Gusztáv, a Magyar Párt biharmegyei tagozatának alelnöke idézést kapott a nagyváradi államrendőrséghez. Dr. Kövér megjelent a rendőrségen, ahol felszólították, hogy utlevelét azonnal adja át.

Dr. Kövér Gusztáv kijelentette, hogy tudomása szerint semminemű törvényes ok nem forog fenn, amelynek alapján utlevelétől megfoszthatnák, hangsúlyozta, hogy nem engedi személyi szabadságát korlátozni és megtagadta utlevelének átadását.

Déli egy óra után a nagyváradi államrendőrség három detektívje jelent meg dr. Kövér Gusztáv lakásán és bejelentették, hogy házkutatást akarnak tartani. Dr. Kövér Gusztáv tiltakozott a házkutatás megtartása ellen, mire a rendőrség emberei felmutatták dr. Popovici *Livius* vizsgálóbíró határozatát, amelyben a házkutatást engedélyezi. Ezután dr. Kövér Gusztáv átadta lakásának, szekrényének és íróasztalának kulcsait, a detektívek a legnagyobb körültekintéssel elvégezték a házkutatást, de az utlevelet sehol sem találták. Az el-

A moszkvai vallásellenes muzeum

szörnyű csodái Szent Szeferin csontjai — Mese és valóság — A régi és új istenek — Akik a csekáról elfeledkeznek. — Zeustól — Leninig

Egy nagy külföldi lap tudósítója igen érdekes cikksorozatban számol be oroszországi megfigyeléseiről. A szovjet vallásellenes harcáról küldött egyik tudósításában ezeket írja:

A Moszkvai „Vallásellenes Muzeum“-ot a régi „Krisztus szenvedéseiről“ elnevezett kolostorban rendezték be. Belépődíj 30 kopek. Mi van ebben a muzeumban?

Az első emelet folyosóján balra darvinisztikus rajzokat helyeztek el, melyek minden élőlénynek az összejtől való leszármazását ábrázolják, ami a bolsevikiek szerint azt jelenti, hogy ha mindennek azonos az eredete, hát akkor mi lehet szent a világon?

Tovább. Egymással szemben Zeüs és Buddha szobra, mind a kettő közszemlére téve, mint elavult istenségek. Egy szumatrai faragvány, amely a meghaltak lelkének a tulvilágba szállító csónakját ábrázolja és néhány varázsbábu, amelyekkel a kaukázusi paraszt annak idején esőt akart varázsolni, azt jelképezik, hogy milyen hiábavaló és esztelen fáradozása az emberi fantáziának a megmagyarázhatatlant éreztetni és művészileg ábrázolni. Egyik teremben egy pápa viaszalakja nevetséges hosszú szakállal és körülötte az orthodox egyház főpapjaival, a még mindig élő egyházra figyelmeztetik a bolsevik nézőt.

Azután gyűjteménye következik a középkori kinzószerszámoknak, amelyek természetesen a bolsevik hívek haragját vannak hivatva felkorbácsolni, ha ugyan nem jut eszükbe a cseka némely szerszáma.

Ezután *Demokritos* szobra és *Giordano Bruno* egy óriási domborműve, mint átmenet vezet az új istenségekhez. Ezeknek arcképe ott

függ a falakon: *Lenin*, *Stalin*, *Kalinin* és a többi „jelesek“ arcképei jelzik az új isteneket. *Trockij* természetesen hiányzik úgy az elavult, mint az új istenségek közül. Egyszerűen kidobták őt a sorozatból.

Szobáról-szobára megyek és az jár az eszemben, hogy ez volna hát a muzeum az istentagadásra nevelendő nép számára. Vajjon mit tud az orosz paraszt, a proletár *Buddháról*, *Demokritosról*, *Giordano Brunóról*? Természetesen az egész berendezés arra a szándékra van alapítva, hogy csoportosan vezetik ide az embereket, akiket aztán egy demonstrátor felvilágosít.

De lám, ott egy mágnusos paraszt járkal, egyedül, akinek nem magyaráz senki. Mit gondolt ez az ember? Sajnos, nem beszélhetek vele, mert nem ismerem a nyelvét. Mégis csak érdemes volna megtudni, hogyan működik ez a muzeum. Jelentkeztem az igazgatónál.

Azt kérdeztem tőle, sok egyszerű ember keresi-e föl ezt a muzeumot és van-e arról valami tapasztalata, hogy milyen hatást tesz az rájuk?

Letanov „elvtárs“, mint aki jól betanulta a leckét, azonnal elmond egy esetet, hogy néhány hét előtt miként lépett be hivatali helyiségebe egy egyszerű ember, miként jelentette ki, hogy mátlól fogva most már ő is leszámol a hitével és miként tépte le a nyakán zsinóron véselt keresztet, annak jeléül, hogy...

— Jó, elhiszem önnek, *Letanov elvtárs*, — mondtam neki, miközben arra gondoltam, hogy az ilyen történetek raktáron vannak már a külföldi érdeklődők számára. — De — mondtam neki — bizonyára vannak olyanok is, akik szembehelyezkednek a vallásellenes tendenciával?

Erre elmondott egy második történetet. Én ép úgy nem tudom, hogy ez a történet igaz-e, mint ahogy nem tudtam az előbbiről, de ez az „elvtárs“ nem vallásellenes igazgató volna, hanem költő, ha ő találta volna ki.

— Bizonyára vannak olyan esetek is, — beszélte — amikor a régi hitet a muzeum nem rendíti meg. Talán látta ön egy vitrinben szent *Szeferin* csontjait. Nos, ezek a csontok előbb a sarovi kolostorban voltak s ott nagy vonzórót gyakoroltak a népre. A kolostort megszüntették, a csontokat megfosztottuk díszitől s most itt vannak, mint szétporló maradványai egy emberi csontváznak. De van egy asszony, aki azt hiszi, hogy szent *Szeferin* csontjai csodátévő erejének köszönheti, hogy évekkal ezelőtt meggyógyult nehéz betegségéből s annakidején hálából minden bizonnyal elment a kolostorba a csontokhoz imádkozni. És most, hogy a csontok nem a kolostorban vannak, hanem nálunk... minden hónapban ide zárandokol el és minden látogatásnál egy kis virágcsokrot helyez az üvegvitrinre s egy vázába, amely véletlenül a közelében van, mindig néhány kopekot dob bele, mint ahogy azt a kolostorban szokta...

Azt hiszem, *Letanov elvtárs* ezt a történetet azért mondotta el nekem, hogy lássam, milyen tolerancia van itt a muzeumban. Nem kutatom, mi a történet célja s hogy az igaz-e vagy valahány okból kitalálta.

Jön PYTHIA!

Jön PYTHIA!

járásról jegyzőkönyvet vettek fel, melynek aláírását dr. Kövér Gusztáv megtagadta.

A házkutatás híre futótüzként terjedt el a városban és a magyar polgárság között felháborodást váltott ki. Közismert dolog ugyanis, hogy dr. Kövér egyike a legmarkánsabb kisebbségi harcosoknak, aki mint a megyei tanács tagja és mint publicista is gyakran fel-emeli szavát a visszaélések és kisebbségi sérelmek miatt.

A hatósági hajza tehát valószínűleg erre vezethető vissza, amit máskülönbén dr. Kövér Gusztáv alábbi nyilatkozata is megerősít.

— Abszurdumnak tartom a rendőrség eljárását, melyre semmiféle okot nem szolgáltatottam. A személyes szabadságom megsértését látom az ellenem megindult hajza által, melyet azon cikkeim és a megyetanácscon tett felszólalásaim retorziójának tekintek, melyben a megyei prefektus kisebbségellenes ténykedéseit kárhoztattam.

A Magyar Párt értesüléseink szerint ma szintén lépéseket tesz és tiltakozni fog az alelnököt ért hajza ellen.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Oriási gabonafeleslegek az egész világon

— Az agrárkrízis számokban — Az orosz buza-dumping veszélytelen —
A tengerinél hiány mutatkozik

Bécsből jelentik: Most került nyilvánosságra az elmúlt esztendő nemzetközi agrár-statisztikája. Eszerint a világ 1930. évi gabonatermésének mennyisége, hozzászámítva az 1929. évi terméskből fennmaradt készleteket is, 1467.6 millió métermázsza buza, 493.7 millió métermázsza rozs, 476.0 millió métermázsza árpa, 714.3 millió métermázsza zab, 1057.7 millió métermázsza tengeri.

Ezzel szemben az 1930—31. évi előrelátható szükséglet csupán a következő: 1353.6 millió métermázsza buza, 477.7 millió métermázsza rozs, 473.7 millió métermázsza árpa, 712.0 millió métermázsza zab, 1124.3 millió métermázsza tengeri.

A termelés összmennyiségéből levonva az előrelátható szükségleteket, kitűnik, hogy csupán a tengerinél mutatkozik hiány és pedig összességében 65.56 millió mázsza.

Ezzel szemben az összes többi terméknél nagy túltermelés, felesleg áll fenn. És pedig a búzánál 113.99, a rozsnál 16.02, az árpánál 2.36 és a zabnál 1.4 millió mázsza.

Ha az idej adatokat összehasonlítjuk az 1929. évi termésk adataival, azt látjuk, hogy 1930-ban a rendelkezésre álló összmennyiség a búzánál 139.5 millió mázsával nagyobb, mint 1929-ben. Bár a szükséglet az előző esztendőkhöz viszonyítva növekedett,

a felesleg mégis 81.6 millió mázsával nagyobb, mint 1929-ben.

amikor a felesleg a kimutatás szerint 32.3 millió mázsza volt. A rozsból körülbelül 37 millió mázsával nagyobb a felesleg. Az árpánál és zabnál azonban lényegesen kisebb felesleget tüntet ki az idej kimutatás, mint a tavalyi. Rendkívül érdekesek a tengerire vonatkozó adatok. A múlt évi kimutatásban ugyanis még 21.3 millió mázsza felesleg szerepelt, az idej

kimutatás azonban 6.5 millió mázsza hiánnyal számol.

Az utóbbi időben sok szó esett az orosz gabona-dumpingról. A most megjelent nemzetközi statisztika feltűnteti az orosz gabonatermés mérlegét is, amely az 1930. évi produkciót 218 millió métermázsásra irányozza elő. A múlt évi készlettel együtt Oroszországban 224 millió métermázsza áll rendelkezésre. Oroszország egy évi szükséglete 202.2 millió métermázsza, az export-felesleg tehát 27.7 millió métermázsza. Ebből azonban már 19.4 millió métermázsát exportáltak, úgy, hogy immár csupán 2,3 millió métermázsza vár kivitelle.

Az orosz buza-dumping tehát már nem rejt magában nagy veszélyeket.

Az egyes államok termés-átlagát véve vizsgálat alá, úgy búzában Hollandiában a legnagyobb az átlagtermés, hektáronként 32.7 métermázsával. Középeurópában Magyarországot vezet, azonban a nemzetközi statisztikában mégis a 22. helyet foglalja el, 13.6 métermázsza hektáronkénti átlagtermésével.

A rozstermelő államok közül első helyen Belgium áll, 24.23 métermázsával, míg a vezető búzatermelő ország, az Északamerikai Egyesült-Államok 231.5 millió mázsával. A Középeurópában vezető Magyarország a nemzetközi statisztikában a 15. helyen szerepel.

A kimutatás kiterjed az állattenyésztésre is. A legtöbb szarvasmarha Indiában van, számszerint 146.7 millió darab. Utána következnek az Északamerikai Egyesült-Államok, majd Oroszország. A statisztika végén a következő európai országok következnek sorrend szerint: Magyarország, Belgium, Svájc, Litvánia és Lettország. A legtöbb sertés 80 millió darab, Kínában van.

Magyarország és Ausztria gazdasági tárgyalásai

Csupán az egymással való megegyezés után kezdnek gazdasági tárgyalásokat a többi utódállamokkal

Bécsből jelentik: Az utóbbi napokban úgy osztrák, mint külföldi lapok olyan jelentéseket közöltek, miszerint küszöbön áll az új magyar-csehszlovák gazdasági tárgyalások felvétele, valamint az osztrák-román, régóta tervezett kereskedelempolitikai tárgyalások is rövidesen megkezdődnek. Beavatott helyről szerzett értesülések alapján az *Aradi Közlöny* bécsi szerkesztőségének ma módjában van ezeket a híreket megcáfolni.

Sem a magyar-csehszlovák, sem az osztrák-román kereskedelmi szerződések nem tartoznak az aktuális problémák közé.

Kétségtelen, hogy Ausztria szeretne ipari exportjának emelése érdekében az eddiginél

= **Nagyarányu állatvásár Temesváron.** Mar-sieu Iustin dr. megyei prefektus — mint megirtuk — energikus munkát fejt ki a tavaszi mezőgazdasági kiállítás rendezése ügyében. A prefektus minden második nap Temesvárra utazik, ahol résztvesz az előkészítő megbeszéléseken és egyben kapcsolatokat igyekszik teremteni az egyes erdélyi Mezőgazdasági Kamarák között is, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a kiállítások a kiállításon. A legutóbbi megbeszélések során változás történt a programban. Így március 18-án nagyarányu állatvásárt rendeznek Temesváron és ez év őszén — előreláthatólag szeptemberben — inpozans méretű mezőgazdasági kiállítás lesz.

= **Ismét megtartják az oroszországi nyersbőr-aukciókat.** A háború óta most először tartanak Oroszországban nemzetközi nyersbőr-aukciót. A nagyvásárt március 1-től 15-ig tartják meg Leningradban. Ezen a vásáron több mint 1.200.000 prém kerül eladásra, többek közt 50.000 fehér iltisz, 50.000 fekete iltisz, 5000 kékróka,

messzebbmenő kereskedelmi megállapodásokat létesíteni. Romániával. Illetékes magyar körökben is meg van a hajlandóság a magyar-csehszlovák vámháború befejezésére. Jelenleg azonban sem Ausztria, sem Magyarország nincsenek abban a helyzetben, hogy más államokkal gazdasági tárgyalásokat kezdjenek. Előbb be akarják fejezni a jelenleg folyó osztrák-magyar gazdasági tárgyalásokat és csak ezután kerülnek olyan helyzetbe, hogy más államokkal is tárgyaljanak. Az új osztrák-magyar gazdasági szerződést Schöber alkancellár és külügyminiszter ugyanis alapjává akarja tenni további, más államokkal való tárgyalásoknak és régi kedvenc tervének, a regionális megállapodásoknak.

= **Kivándorol Németországból a tőke.** A túlságosan magas adóterhelések miatt Németországból a tőke külföldre menekül és a konjunktúra kutatási intézet statisztikája szerint 1930-ban hét-százmillió márka tőkét vittek ki Németországból. A pénz legnagyobb részét Luxemburgban és Liechtensteinben helyezték el a német nagytőkék.

= **A norvég ipar szervezkedik a szovjettumping ellen.** A norvég faipari vállalatok az oroszok dumpingje elleni védekezésül Osloban, Norsk Trelast Industrie név alatt 1,2 millió norvég korona tőkével közös vállalatot létesítettek, amelynek az a célja, hogy az orosz áruval felvegye a versenyt.

= **Február 13-án tárgyalják le Bucurestiben az ipar szindikalizálásának kérdését.** Bucurestiből jelentik: Az ipar és kereskedelemügyi miniszter február 13-ikára összehívta a fővárosba az ország iparának reprezentánsait, hogy velük megtárgyalja az ipar szindikalizálására vonatkozó törvényjavaslatát.

Akar Ön milliomos lenni?

Vegyen 100 leleért Cluj Mentősorsjegyet
VI-ik osztály huzása febr. 15-én.
Kapható Aradon minden jobb trafikban.
Vidéki rendeléseket 117 lej előzetes összeg beküldése ellenében még az egyes huzási napokon is eszközli a Sorsjegyiroda, Cluj, Str. Memorandului 16. és a főbizományos: Eckstein Tivadar, Arad, Str. Ioan Weitzer 12. (volt Vas-ucca).
Következő huzások március 1., 15., 25. és április 1-én.

Leszállították a teherautókra kivett illetéket

Ötven százalékos csökkentést ért el tiltakozásával az Ugir

Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy az utak autonóm pénztára még múlt év augusztusában szinte a duplájára emelte a teherautókra kivett illetékeket. Az emelés azokra a teherautókra vonatkozott, amelyek olyan kereskedők tulajdonát képezik, akik saját árujukat szállítják autójukkal. Az *UGIR*, annakidején tiltakozását jelentette be az emelések ellen, aminek meg is volt a hatása, amennyiben az autonóm pénztár vezetősége most új rendeletet adott ki, amelyben leszállítja az eddigi illetékeket. Az augusztusi rendelet értelmében a 3 tonnán felüli teherautókért 4000 lej, a 2—3 tonnás teherautókért 3000 lej, az 1.5—2 tonnásokért 2000 lej és az 1.5 tonnán aluliakért 1000 lej volt az illeték. Az új rendelet pedig úgy intézkedik, hogy a 3 tonnán felüli teherautókért 2000 lej, az 1.5—3 tonnás teherautókért 1000 lej, az 1.5 tonnáig terjedő teherautókért pedig 600 lej legyen az illeték. Ezek az illetékek január elsejei, visszamenőleges hatállyal érvényesek.

A gyümölcsstermelést és az állattenyésztést propagálja a kormány a gazdák között

Plakátokat küldöttek széjjel az ország összes községeihez — A községi tanácsok ellenőrzik a kártékony rovarok kiirtását

A belügyminiszterium a földmivelésügyi miniszteriummal egyetértve, hatalmas plakátokat küldött a községek vezetőségeihez ki-függesztés és terjesztés végett. A földmivelésügyi miniszterium plakátja ismerteti a jelenlegi súlyos gazdasági helyzetet és kifejti, hogy azt jórészt gabonaneműek áresése idézte elő. A mezőgazdák tarthatatlan helyzetén rövidesen segíteni kell és pedig oly módon, hogy a gazdák a gabonán kívül más termelési ágakra is fokozottabban áttérjenek. Ezek közül elsősorban gyümölcsstermelést és az állattenyésztést kell fokozottabban üzni, mivel ezek azok a termelési ágak, amelyek iránt a külföld is érdeklődést mutat. A miniszterium felhívása bő utasításokat tartalmaz arravonatkozólag, hogy hogyan kell a kártékony rovarokat kiirtani. Ugyanakkor pedig felemlíti, hogy a községi tanácsosoknak kötelességük ellenőrizni a rovarok kiirtását, amelyet ugynevezett csapatok végeznek. Ugyanakkor pedig átiratot intéztek a közoktatásügyi miniszteriumhoz is, hogy a tanítóknak küldje meg a megfelelő intézkedéseket erre vonatkozólag.

= **Nagymennyiségű búzát vásárol a város.** A város vezetősége elrendelte, hogy a gazdasági hivatal intézkedjen, miszerint szombaton nagymennyiségű búzát vásároljanak a város részére. A búzát a város örölteti meg és használja fel a népkonyha céljaira. Így a kenyérsütés már a legközelebbi napokban saját rezsi-ben folyik és ilymódon látják el a népkonyhák szükségleteit.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

Fordítások, kérvények, másolások FAUB Fordítási Iroda

Arad, Bul. Reg. Maria No. 17. Réthy-házban, Minorita templommal szemben

Megrendítő halálos szerencsétlenség a resicai műveknél

A vezetőség mulasztása miatt a leszakadt lánc agyonütött egy munkást

Megrendítő szerencsétlenség történt a resicai UDR.-műveknél. Strama Pál 47 éves gyári munkás hidalkatrézeken dolgozott a szegecselőpréssel, midőn a négy méter magasságban megerősített lánc hirtelen elszakadt és az alatta dolgozó Stramát leütötte. Az ütés következtében elszédült munkás a földre esett s ugyanabban a pillanatban a tizenkét méter-mázsas hatalmas prés is földet érve felborult, a szerencsétlen Strama Pál mellére zuhant és agyonnyomta.

A gyári munkásság körében nagy izgalmat váltott ki az eset, ugyanis a tartóláncok vizsgálata körül súlyos mulasztások történtek és, csupán a véletlennek tulajdonítható, hogy eddig még nem fordult elő hasonló baleset. A múlt évben ugyanis a hidgyári szerszámalkatosokat áthelyezték a gépgyárba s azóta a felülvizsgálás elmaradt. Ez a vizsgálat egy történet régebben, hogy minden reggel a szerszámalkatosok gondosan megnézték a daruk és különböző szerszámok láncait és csak azokat a szerszámokat vehették használatba, amelyek meg voltak jelölve, hogy arra alkal-

masak. A szerencsétlen Strama Pál halálos végű balesete óta ismét életbe léptették ezeket a vizsgálatokat. Strama Pál özvegyet és négy gyermekét hagyott hátra s a munkásság körében most mozgalom indult meg, hogy az UDR. kártalanítsa a köteleesség teljesítése közben szerencsétlenül járt munkás kenyerkereső nélkül maradt családját. A rendőrség bevezette a vizsgálatot annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a halálhozó baleset miatt. Strama Pál temetése tegnap délután folyt le a munkásság nagy részvétele mellett.

Rádió műsor.

Romániai idő. —

CSÜTÖRTÖK, február 12.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 17. Dinicu-zenekar. 18.30. Dinicu-zenekar. 20. Gramofon. 21. Csellóhangverseny. 21.45. Zongoraverseny. 22.15. Hegedűverseny. — Budapest. 10.12. Gramofonhangverseny. 1.05. Hangverseny. Közreműködnek: Perényi Gabriella (ének) és Biróné Szmata Erzsébet (zongora). 6.40. Egy óra könnyűzene. 8.35. Békefy-est. 10. Az Országos Postás Zene- és Kultúregyesület hangversenye. Közreműködnek: Szollás Magda (zongora). D. Szerény Magda (hegedű), M. Urbich Hermin (gordonka). Majd: Iij. debreceni Kiss Béla és cigányzenekarának hangversenye a Baross-kávéházban. Belgrad.

12.25. Gramofon. 13.45. Házi zenekar. 14.30. Hírek. 17. Gramofon. 18.30. Népdalok. 21. Opera Ljubljánából. Utána gramofon. — Leipzig. 21.45. Molière: A képzelt beteg. — Prága. 12.15. Gramofon. 13.30. Zenekari hangverseny. 17.20. Népművelői előadás. 17.30. Kamarazene. 19. Asszonyok órája. 19.25. Német adás. 23.20. Átvitel a Beranek-moziból. Utána: Harangszó. Wien. 12. Gramofon, könnyű zene. 13. Zenekari verseny. 14.10. A hangverseny folytatása. 16.20. Gramofon. Millöcker és Suppé-művek. 17. Híres énekesek. 18. Gyermekóra. 18.30. Ifjúsági óra. 19. Asszonyok órája. 21.05. Operett-előadás. Strauss O.: A Teresina. 23.40. Táncczene.

NYILTTA.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget. FELHIVÁS.

Felkérjük azokat az urakat, akik szemtanúi voltak transzparensünk letörésének, szíveskedjenek üzletünkben jelentkezni. Fáradtságukat előre is köszöni

Hammer Zsigmond és Fia cég

Arad, Bulev. Reg. Ferd. 27.
(v. Boros Béni-tér).

Ezúton értesitem a vevőinket, hogy Schlea József úr Herceg Géza vegyigyár részére semmi nemű incassót, ugyszintén rendelést nem esz közölhet. Szureszku György.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Le, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Le. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Le. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal felelős magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbellyel ellátott kéredezésködére válaszolunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DELUAN 5 ÓRAIG VÉSZÜNK FEL.

Radio javítást vállal olcsón
Rosenfeld G. Arad, Bulev. Reg. Maria 9.

ALKALMAZÁS.

Nincs többé cseledmizéria!

Tegyen közé apróhirdetést az „Aradi Közlöny“-be, derék minicost, jó szakácsot kap.

FŐÜGYNÖKÖT keresünk mindenütt, csakis megbízható urakat. Nincs utazás, nem kell üzlethelyiség, csak követni kell irányításunkat. Havi jövedelem legkevesebb 15.000.— lej, esetleg melléki foglalkozás. Német ajánlatokat „114“ jellege alatt Rudolf Mosse, Cluj közveit. 105

HÁZVEZETŐNÖNEK elmennék vidékre idős házasparhoz vagy egyedül álló úrhoz. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 481

LAKÁS.

Megszabadul a lakásgondoktól,

ha az

„Aradi Közlöny“

apróhirdetése után keres lakást.

EGYSZOBAS, konyhas lakás, Str. Horia Széchenyi-ucca) 4. sz. házban kiadó. 489

KIADÓ volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-ut.) 3. 800

MAJUS 1-re kiadó emeleti 5 szobás erkélyes modern lakás (alkalmas ügyvédnek, orvosnak is), volt Două-ucca 9. — Bővöbbit ugyanott földszint. 331

UCCAI 2 szobás, különbojáratu és 1 egyszobás lakás kiadó, volt Erzsébet-ucca 14. 490

EGYSZOBAS, konyhas lakás földéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KÉT szoba, konyhas 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Uj magánház

4 szobás, fürdőszobás és kisebb gyárhelyiség iparállammal és autógarázsok, jutányosan kiadó. Str. Ghiba Birta 26. (Varjassy József-ú.)

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyílt Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Ujonnal berendezett möhelyemben **Hospodár,** Arad, Str. Troleseu (volt Teleki-ucca) 13.

INGATLAN.

A VARI OLDALON legjobb helyen, háztelek olcsón eladó. Érdeklődni: FAUR, Bul. Regina Maria No. 17., emelet. 465

VÉTELESELADÁS.

SÜRGOSEN KERESSEK különböző ezüsttárgyat, u. m.: tálcákat, tálat, cukortartókat, figurákat, penarokat, csészéket stb., továbbá vitrintárgyakat, különböző antik és modern figurális porcellánokat, keleti perzsaszőnyegeket, márkás festményeket, antik és moderu bútorokat, közzükségleti cikkeket stb. Azok gyors eladásáról gondoskodom. **SALGÓNE bizományi üzlete** Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

EZÜST EVŐESZKÖZÖK, vitrinek, szekreter, szőnyegek, fotelok, antik diványok, zongorák, festmények, ebédítő, háló, nriszoba, szaionberendezések, tükrök, álló villanylámpák, zongorák, hegedűk, hintaszék, bundák, szőrmék, asztalok, órák, íróasztalok, rollós íratzsekrety, falitálat, dísztárgyak, pianó stb. stb. jutányosan beszerozhetők. **SALGÓNE bizományi üzlete** Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgrös csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvéteire. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 590

ÜZLETEK.

TÜKÉS társ keresetetik nagyobb vállalathoz. Ajánlatok „Arad“ jellege alatt Rudolf Mossehoz.

ÜZLETHELYISÉG és egy pince azonnal kiadók Garainál, v. Szabadság-tér 10., I. em. 416

FÖTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmelesterő és tisztítóüzlet volt. azonnalra kiadó Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÜLÖNFÉLÉK.

PÉNZÉHEZ JUT,

ha elveszett pénztárcáját, iratait stb. stb. az

„Aradi Közlöny“-ben meghirdeti.

Kiadó május elsejétől 3 és 2 szobás, fürdőszobás lakás, valamint egy 3 szobás fürdő- és előszobás lakás március hó 1-től Str. Ghiba Birta 40. — Ugyanott egy kétholdas, ujonnal telepitet, gyümölcsös, kedvező áron eladó. Egy 2 szobás uj lakóházzal vagy anélkül eladó, városi kertészet mellett vízvezetékkel.

SZEPEN felkörem a jossziv embereket, miután a leányom a kórházban van, én pedig tehetetlen öreg asszony vagyok, nagy nyomorban sanylődöm, segítsenek rajtam. Jak Demeterné, Háltér 16., udvari pinceakás. 256